

NOTATER

ASSISTANSE - interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming • 4/2010 • 40. årgang

FYLKESLAGSLEDERE

FINNMARK	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
TROMS	Inger Johansen inger.johansen@yit.no	Fjæreplyttveien 3b	9022 Krokeldalen	91 74 13 45
NORDLAND	Siv Olsen Hagen knertn@frisurf.no	Holstveien 9	8011 Bodø	47 01 23 01
TRØNDELAG	Per Norman Oma Per.Norman.Oma@ntebb.no	Nardoskrenten 17	7032 Trondheim	73 93 89 83
MØRE OG ROMSDAL	Grete Bæverfjord grete.baverfjord@gmail.com	Vennevold	6612 Grøa	71 69 62 32
SOGN OG FJORDANE	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
HORDALAND	Trond Hauge trhaug4@online.no	Sædalssvingene 54	5098 Bergen	55 22 13 41
ROGALAND	Knut-Oskar Sørskår ko-soer@online.no	Kristtornveien 14	5535 Haugesund	98 07 78 81
VEST-AGDER	Trine Lohne Olsen trlool@hotmail.com	Salemsveien 15	4640 Søgne	98 88 68 33
AUST-AGDER	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
VESTFOLD	Erik Bostrøm erik.bostrom@sandefjor.toyota.no	Solløkkakroken 9	3233 Sandefjord	33 46 07 29
ØSTFOLD	Anja Gretland anja@qualityspas.no	Sledemeien 3	1739 Borgenhaugen	97 70 77 66
TELEMARK	Tom Alexandersen vo242r@hotmail.com	Røsslyngvegen 30	3734 Skien	35 54 36 63
HEDMARK/ OPPLAND	Stig Wien stig_wien@hotmail.com	Gerhard Schøningsgt 17	2315 HAMAR	97 74 59 88
BUSKERUD	Ingunn Engebretsen ingunnengebretsen@hotmail.com	Beversvingen 37	3320 Vestfossen	92 24 26 75
OSLO/AKERSHUS	May-Lene Sakshaug eiriksak@online.no	Hubrovegen 13	1929 Auli	48 18 35 00

HJEMMESIDENE til Assistanse:

E-POST: Notater: notater@assistanse.no Kontoret: kontor@assistanse.no Leder: leder@assistanse.no
Kasserer: kasserer@assistanse.no Kurskomite: kurs@assistanse.no Hjemmesidene: postmaster@assistanse.no

Redaksjonskomite Notater:

Friede S. Hagen: min.e.post@hotmail.com
Karen Marie Oma: kmoma@ntebb.no
Sissel-May Berntzen: sissel.may.berntzen@tromsokolen.no
Svein Erik Haldorsen: svein.erik@haldorsen.se

STYRET 2011, valgt på Årsmøte 24.10.10

Leder:	Eli Vogt Godager elivg@online.no	Nord-Torpvegen 1564	2880 Nord-Torpa	mob: 95 93 65 83 (jobb) 23 33 19 00 (hjem) 61 11 19 04
Styremedlem	Hilde M. Hansen hi-ha2@online.no	Libakkfaret 1 b	1184 Oslo	22 74 34 25 91 85 69 07
Styremedlem	Christine Amlie christine.amlie@gmail.com	Tømmeråsen 11	5232 Paradis	55 13 38 80 95 96 21 95
Styremedlem (red. Notater)	Karen Marie Oma kmoma@ntebb.no	Nardoskrenten 17	7032 Trondheim	73 93 89 83 93 88 63 48
Styremedlem	Kjetil Klemetrud siklemet@online.no	Karl B. Nordbysvei 14	2050 Jessheim	95 04 35 96
Styremedlem (red. Notater)	Sissel-May Berntzen sissel.may.berntzen@tromsokolen.no	Stallovegen 35	9016 Tromsø	77 61 20 33 48 21 53 53
Styremedlem	Ellen Kathrine Dahl e-kath-d@getmail.no	Korsveien 11	2006 Løvenstad	47 28 87 57

Valgkomite: **Vegard Bjørnstad og Jørn Morten Dahl**

NOTATER

Sporveisgt. 10
0354 Oslo
Tlf. 22 56 88 24
Fax. 22 56 88 28
Årsabonnement kr 200,-
Gratis for medlemmer
Planlagt utgitt 4 utgaver
i 2010
Forsidebilde:
Lys i Vår Frue Kirke, Trondheim
Foto: Rakel Hvalsengen

REDAKSJONSKOMITE

Karen Marie Oma
Sissel-May Berntzen
Svein Erik Haldorsen
Friede S. Hagen

Lederen: Full fart fremover	side 4
Jubileumsdikt: Nytt kapittel	side 5
Hilsen fra redaksjonen	side 5
Besøk fra Sachsen	side 6
Årsmøte 2010.	side 7
Foreldrekurs 2010	side 8
NOU har vært på høring	side 11
Nytt fra NLB	side 11
Redd sebrastripene	side 12
Synstolkning	side 13
Referat fra arbeissemnar	side 14
Assistanses styre 2010-2011	side 15
www.blindhverdag.no - nytt navn	side 16
Ny veileder for Individuell plan	side 17
Oversikt over aktuelle rettigheter og muligheter	side 18
Informasjonsmateriell fra Assistanse	side 19

Besøk fra
Sachsen
side 6

Foreldrekurs
2010
side 8

Redd
sebrastripene
side 12

Ny veileder
individuell plan
side 17

**FRIST FOR STOFF
TIL NESTE NUMMER**

15. februar 2011

**MANUSKRIFT/DISKETT
SENDES TIL:**

ASSISTANSE
Sporveisgt. 10, 0354 Oslo

**MANUSKRIFT KAN OGSÅ
MAILES TIL:**

kontor@assistanse.no
notater@assistanse.no

Full fart fremover

Av Eli Vogt Godager

Nok et meget vellykket foreldrekurs er gjennomført. Takk til alle som var involvert i planleggingen og det praktiske arbeidet under kurset. Det er et stort løft i en liten organisasjon å få dette vel i havn. Vi klarte det i år og vi skal klare det også fremover. Fordi det er så viktig. Dette er en virkelig en arena for erfaringsutveksling og læring foreldre i mellom, og ikke minst for faglig påfyll.

Vi gjorde et modig vedtak på vårt årsmøte. Vi gjorde det endelige vedtaket om å nedlegge Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming, og overføre virksomheten til Norges Blindforbund. Enda er vi ikke helt i mål, for at vårt vedtak skal la seg gjennomføre, er vi avhengige av at Blindforbundet gjør vedtektsendringer slik at vi får fulle medlemsrettigheter, som foreldre/foresatte. Blindforbundet har sitt landsmøte i september/oktober 2011. Forut for deres landsmøte skal det gjennomføres årsmøter i alle fylkeslag. Her er det viktig at vi markerer oss og forteller hva vi står for og ønsker å arbeide videre med innenfor rammene i Norges Blindforbund. Vi vil etter hvert informere om når de ulike fylkeslagene i Blindforbundet har sine årsmøter, slik at flest mulig Assistanse-familier kan møte opp og vise engasjement lokalt. Dette er superviktig.

Det er viktig å fremheve at aktivitet ikke skal legges ned. Vi håper og tror at vår kommende inntreden i Norges Blindforbund faktisk skal føre til økt aktivitet, både lokalt og sentralt. Det blir flere krefter å spille på og dra sammen med. Kanskje kan kreftene brukes til mer enn administrasjon. Mulighetene for lokale arrangementer blir også større, fordi vi er flere som kan dra sammen. Statsbudsjettet som er lagt fram for 2011 bekrefter nødvendigheten av slagkraftig interessepolitisk arbeid. Følgende står å lese;

*Kap. 230 Kompetansesentra for spesialundervisning
Statpedsvirksemder skal derfor organiserast som regionsenter som er fleirfaglege. Det vil gjere det mogleg for leiinga av regionsentra å stryke heilskapen i kompe-*

tansen og tenestetilbodet slik at sentra kan utviklast og gi best moglege tenester til brukarane.

Post 1 Driftsutgifter øker fra saldert budsjett 2010 626 360 til budsjett 2011 639 433

Brukarane treng koordinerte tenester med breitt samansatt kompetanse. Fleirfaglige regionsenter vil kunne leggje til rette for at Statped's tenester blir best mogleg tilpassa behova til brukarane. Samtidig må den nye strukturen syte for at spisskompetansen i Statped-systemet blir teke vare på.»

I skrivende stund er vi meget usikre på hva dette betyr i praksis, vil Huseby og Tambartun bli "regionalisert" eller vil de bli beholdt som de er fordi de representerer helt nødvendig spisskompetanse? Dette er et eksempel på de store interessepolitiske spørsmålene vi ikke klarer å jobbe med alene. Dette er krevende, kontakt med politisk ledelse i departement og med Stortinget er nødvendig. Da er samarbeid med Blindforbundet helt avgjørende for at vi skal nå fram med vår erfaringskunnskap. Kunnskap som forteller at sterke fagmiljø er nødvendig for å bidra til å sikre våre unger den kompetansen de trenger.

Vi går et "vanlig år" i møte i Assistanse. Vår virksomhet og aktiviteter skal drives som alltid i 2011; regionsamlinger, Notater, foreldrekurs og interessepolitisk arbeid. Men ingen behøver å sitte og vente på at Norges Blindforbund skal fatte et vedtak. Samarbeidet er allerede i gang – dette skal vi utvikle videre i 2011, både sentralt og lokalt.

Godt nytt år til alle!

Nytt kapittel

Kjære Assistansen vår,
du er 40 år i år!
40 år med aktiv drift,
men nå drar vi snart på vift!

Setter tæring etter næring,
vi vil fortsatt lek og læring.
Menger oss med spreke blinde,
slik kan flere saker vinne.

Interessepolitikk,
sammen NBF et kick,
årsmøter på Gardermoen
enes om; hvor trykker skoen?

Lytte, prate, spise is,
nyte, hvile, brede glis.
Nye venner, nyttig kunnskap,
ranglerfanters store søvntap.

Vi er mange og vi trenger
tid og råd, en god del penger.
Samlinger ved fjord og fjell,
brødre, søstre, mammakveld

Mange slags aktiviteter
fri fra hverdagskav det heter.
Likemannsarbeid hos oss,
det skal aldri kaste loss.

Vi skal fortsatt være sammen,
bare snekre om på rammen.
Ha historien i fokus,
intet nyhets-hokuspokus.

Leder Eli jobber masse,
hun er i en egen klasse.
Eli er en flittig maur,
stødig som en skigards-staur.

Vi vil uttrykke vår glede
over alle som vil lede:
Mødre, fedre, hver i sær!
Flott at **du** kan være her!

Karen Marie Oma

Karen Marie Oma leser sitt 40-årsdikt til Assistanse.

Foto; PN Oma

Hilsen fra redaksjonen

Tiden flyr, og vi flyr med uten helt å merke det! I skrivende stund suser e-poster mellom pc'er og servere, artikler skrives, korrekturleses og suser videre til trykkeriet, atter en gang er vi snart i mål med et nytt nummer av Notater, og jeg som synes vi akkurat har sendt forrige nummer til trykking!

Litt vemodig er det å sitte her å skrive hilsen fra redaksjonen denne gangen, dette er mitt siste nummer av Notater, etter nyttår takker jeg for meg i redaksjonen. Til gjengjeld har vi fra og med dette nummeret fått et nytt redaksjonsmedlem med lang fartstid i Assistanse med oss: Svein Erik Haldorsen, velkommen på laget! Litt internasjonale kan vi vel også si vi har blitt, da vårt nye redaksjonsmedlem til vanlig befinner seg i Sverige, nærmere bestemt Haparanda.

Ja, tiden flyr, og 2010 er snart historie. Om ikke lenge starter et nytt, blankt år, med 365 blanke dager som skal fylles. Noen bra dager, og noen ikke så bra dager. Jeg gleder meg til å se hva innholdet i de bra dagene blir, mest sannsynlig har det gjemt seg noen fantastiske dager bland dem! Og en av tingene jeg ser frem til neste år er faktisk å lese Notater! For nå kommer jeg jo ikke til vite innholdet på forhånd

Med ønske om en god, fredelig jul og et godt nyttår til alle våre lesere fra oss i redaksjonen.

Friede S. Hagen

Besøk fra Sachsen

I begynnelsen av oktober (7.-10.10.10) fikk Assistanse på nytt besøk fra Sachsen. Dette var andre gang en delegasjon fra foreldregruppa i det Sachsiske blindforbundet besøkte Norge, og det var da fjerde gang vi møttes. To ganger har Assistanse vært på besøk der. Vi var litt i underkant av 20 norske og 20 tyske samlet til familietreff på Tambartun.

Det offisielle programmet ble innledet med en fagdag for de voksne på Tambartun, hvor informasjon og kunnskap om det norske skolesystemet stod i fokus. Det ble også tid til en omvisning på Tambartun. Mens vi voksne hadde faglige diskusjoner var ungene på Sverresborg folke-museum.

Lørdagen var det tid for byvandring i Trondheim. Det var en fin opplevelse å gå på byvandring med autorisert guide, som til og med var en av oss. Jørg Kunzendorf ga oss Trondheim i et nøtteskal. Lørdag formiddag ble avrundet med en orgelkonsert i Nidarosdomen. Veldig flott. På kvelden grilllet vi og koste oss med god mat.

Søndag stod en ekspedisjon til Munkholmen på programmet. Omvisning og grilling av pølser på stranda. Og jammen var vi heldige med været, sola skinte for oss, helt til båten kom og hentet oss og kjørte oss inn igjen til Ravnkloa. Det felles programmet ble avsluttet søndag ettermiddag med natursti i området rundt Tambartun.

Det tyske språket er en utfordring for de fleste av oss, og tyskerne er ikke veldig gode i engelsk. Men tross dette får vi til å snakke sammen. Takket være Jørg og Ingrid Kunzendorfs oversetting fikk vi gode samtaler både faglig og sosialt.

Hva er så meningen med disse besøkene? Tanken bak disse utvekslingsbesøkene er å lære av hverandre. Tyskland står ved terskelen til integrering av barn

og unge med synshemming i skolen, vi har lang erfaring og mange tanker. Så diskusjoner om systemene vi lever i og med er viktige.

Foreldregruppa vi samarbeider med er en del av det Sachsiske blindforbundet, som igjen er en del av det tyske blindforbundet. Foreldregruppa organiserer både synshemmede foreldre med seende barn og seende foreldre til synshemmede barn, og familier der både voksne og barn har en synshemming. De arbeider mest med sosiale aktiviteter og lite med interessepolitikk. Derfor skiller deres virksomhet seg fra vår. En viktig samarbeidspartner for dem er også gruppen av lærere til elever med synshemming, en gruppe som jobber aktivt med skolepolitiske spørsmål.

Kanskje skal ikke alt vi gjør måles i nytteverdi, men i verdien av at Assistanse-familier treffes og treffer andre. Dette er en verdi i seg selv. For eksempel er det også slik at denne samlingen (og tidligere samlinger) er viktige og gode for de søsknene som var med. Å lære nye mennesker og nye kulturer og kjenne er også en verdi i seg selv. Og vi lærte også noe om at vårt interessepolitiske arbeid er godt organisert.

Nok en gang kan vi konkludere med et vellykket møte med våre tyske venner.

Assistanse takker Tambartun for gjestfriheten.

Eli

Hele reisefølget samlet under "Lykkens portal" Gamle Bybro i Trondheim

Foto: Rakel Hvalsengen

Tyske og norske deltagere på tur i fjæra på Munkholmen i Trondheimsfjorden

Foto: Eli Godager

Årsmøte 2010

Av Eli Vogt Godager
Foto: Øystein Tønnesen

Søndag 24.10.10 var det duket for årsmøte i Assistanse. Kvelden før hadde vi hatt en fantastisk fest. For mange langt ut i de små timer. Men dette hindret ikke godt oppmøte på årets årsmøte. 09.00 startet vi møtet. Salen var så å si full. 88 stemmeberettigede, inkludert fullmakter.

Kjetil Klemetrud ble valgt til dirigent, og ledet oss ordentlig gjennom årsmøtet dagsorden. Vanlige saker og "uvanlige saker". Forslaget om nedlegging ble framlagt og annengangsbehandlet. 88 stemmer for 0 mot. Det betyr enstemmig. Det ikke bare kjennes godt å jobbe videre med et enstemmig årsmøte i ryggen, det er et viktig signal til Norges Blindforbund om at dette vil vi. Assistanse medlemmer slutter helhjertet opp om forslaget om å bli en del av Blindforbundet.

Vedtaket som ble fattet lyder slik:

"Årsmøtet i Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming vedtar herved for annen gang, og dermed som endelig at Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming, legges ned som organisatorisk enhet. Aktiviteten i organisasjonen overføres til Norges Blindforbund. Formell avviklingsdato settes til 31.12.2011. Ved avvikling overføres ubundne midler fra Assistanse sentralt til Norges Blindforbund. Midler som står på konto hos Assistanse fylkeslag pr 31.12.2011, overføres til Norges Blindforbunds fylkeslag.

Avvikling av Assistanse forutsetter at Norges Blindforbund på sitt landsmøte høsten 2011 foretar vedtektsendringer som gjør det mulig for foreldreforesatte til barn og ungdom med synshemming å være fullverdige medlemmer i Norges Blindforbund.

Assistanse medlemmer vil fra 01.01.2012 bli overført til Norges Blindforbund og ha rettigheter og plikter som medlemmer der. Å ivareta interessene til barn og ungdom med

synshemming i Norges Blindforbund vil være vår oppgave som foreldreforesatte.

Dersom Norges Blindforbund IKKE skulle gi foreldreforesatte mulighet til å være ordinære medlemmer i Norges Blindforbund, vil Assistanse ikke bli lagt ned, men drives videre og saken skal behandles på nytt av Assistanse årsmøte 2011. Assistanse årsmøte i 2011 må legges til etter at Norges Blindforbund har ferdigbehandlet saken på sitt landsmøte høsten 2011.

I 2011 drives ordinær aktivitet (interessepolitisk arbeid, regionsamlinger, medlemsblad og foreldrekurs og årsmøte) i Assistanse regi parallelt med at det arbeides med den organisatoriske integreringen av Assistanse nåværende virksomhet i Norges Blindforbund.

Hovedstyret som velges på Assistanse årsmøte i 2010 skal sørge for ordinær drift i 2011.

På årsmøte i 2011 velges et styre som skal stå for den formelle avviklingen. Dette styret skal fungere til årsmeldinger, regnskap og revisjon for 2011 er avsluttet, og ha mandat til å slutføre dette."

Følgende styre ble valgt:

Leder Eli Vogt Godager
Styremedlemmer; Hilde M. Hansen, Kjetil Klemetrud, Sissel-May Berntsen, Karen Marie Oma, Ellen K. Dahl og Christine Amlie. Vi takker for årsmøtets tillit og lover å gjøre det beste vi klarer for Assistanse i året som kommer.

Øverst venstre: Optelling av stemmesedler

Øverst høyre: Leder i Assistanse Eli Vogt Godager (tv) og Sverre Fuglerud fra Blindforbundet

Nederst venstre Godt oppmøte kl 9 søndag morgen!

Foreldrekurs 2010

Tekst: Sissel-May Berntzen

Foto: KM Oma

5 på kurs

Marit Holmsen, Jessheim.

Georg 16 år, blind på venstre øye og grønn stær. Tilleggsproblemer.

Hvor mange ganger har du vært på kurs?

-10 ganger.

Hvorfor ønsket du å dra på kurs (faglig/sosiale årsaker)?

- Ønsket et pusterom i hverdagen.

Hva har vært mest interessant?

- Hvilke hjelpemidler man kan søke på, og foredraget "Er det slik at modige foreldre får modige barn?" Det var positivt og inspirerende. Man trenger ikke grave seg ned i problemene.

Er det temaer du savner?

- Foredrag om ungdom i ungdomskolen og videre-gående skole. God tilrettelegging, hva dyktige spesialpedagoger kan få til, samt hvordan fokusere på mestringsfølelsen hos ungdommen. Og erfaringer med gode rektorer.

Anne Gro og Olav Ausel, Kristiansand.

Tre barn. Johanne 11 år ble blind etter en hjernesvulstoperasjon i april i år.

Hvor mange ganger har dere vært på kurs?

- Første gang vi er her. Meldte oss inn for 3 uker siden.

Hvorfor ønsket dere å dra på kurs?

- Treffe andre foreldre i samme situasjon.

Hva har vært mest interessant?

- Bra program. Ønske om å treffe andre foreldre med synshemmede barn. Synes det var fint med samtalen mellom øktene.

Er det temaer dere savner?

- Vi er ferske på mye. Hørt mye om tilrettelegging som skal være på plass. Ønsker å lære mer om rettigheter, hva kan man forvente?

May-Lene og Eirik Sakshaug, Auli i Nes kommune.

Simen 10 år, svaksynt – praktisk blind.

Hvor mange ganger har dere vært på kurs?

- 6 ganger.

Hvorfor ønsket dere å dra på kurs?

- Vi ønsket å treffe andre foreldre og få faglig inspirasjon.

Hva har vært meste interessant?

- Foredraget "En profesjonell voksen venn – erfaringer fra arbeid i en 6. klasse med svaksynt elev." Det var innenfor vårt interesseområde, i tillegg til det sosiale!

Er det temaer dere savner?

- Brukerhistorier. Gode erfaringer med fritidsaktiviteter som gir positive sosiale opplevelser med jevnaldrende.

Anette Barikmo og Truls Nomerstad, Sørumsand.

To barn. Fabian 2 ½ år, okulær albinisme.

Hvor mange ganger har dere vært på kurs?

- 1 gang.

Hvorfor ønsket dere å dra på kurs?

- Få mer kunnskap. Møte andre i samme situasjon og dele erfaringer med. (Det har vi dessverre ikke møtt).

Hva har vært mest interessant?

- Gledet oss til å høre foredraget "Kunnskap til småbarnsforeldre, tilrettelegging, og hvordan få dette til". Positivt overrasket over de andre foredragene. Har notert masse, blant annet om hjelpemidler.

Er det temaer dere savner?

- Vi er fornøyd med informasjonen vi har fått. Fint å høre f. eks. at man bør begynne planlegging til skole 2 år i forveien.

Angele Nijimbere og Francois Ngendabanka, Nesodden.

Hatungimana Ange (jente) 14 år, svaksynt – grå stær.

Hvor mange ganger har dere vært på kurs?

- 5 ganger.

Hvorfor ønsker dere å dra på kurs?

- Det er terapi å møte andre folk i samme situasjon.

Hva har vært mest interessant?

- Foreldreerfaringer. Foredraget "Forvent mer for å oppnå mer – er det slik at modige foreldre får modige barn? Likte at selgerne av hjelpemidler presenterte noen av produktene sine i storsalen. Regionsamlingen var også bra. Terapi å få snakke åpent om diagnosen til barnet sitt og uttrykke følelser. Det var en god gruppe. Og så kommer denne kvelden – da man får pynte seg!

Er det temaer dere savner?

Det er jo mange fantastiske temaer fra før! Vi må våge å snakke om veien videre for svaksynte og blinde. Hva skal barna våre velge etter videregående? Mange foreldre strever med å hjelpe barna og finne yrke.

Glimt fra foreldrekurset

Foto: Øystein Tønnesen

Det var mange kursdeltagere innom utstillernes rom i løpet av helgen

Etter festmiddagen lørdag spilte Cliff Isaksen opp til dans

Cliff Isaksen underholdt både på dagen lørdag og spilte til dans etter festmiddagen

Linda og Ivar fra BUA holdt en meget underholdene tale under festmiddagen

Det var flere taler i løpet av festmiddagen, her direktør ved Huseby kompetansesenter, Knut Ramberg

Foreldrekurs 2010 Rett inn i fremtiden Jubileumskurs – Assistanse 40 år

Fredag 22. – søndag 24. oktober gjennomførte Assistanse sitt årlige foreldrekurs på Quality Airport Hotel på Gardemoen. Spesielt i år var at foreninga hadde 40-års jubileum, og at samlinga, pga at Assistanse med all sannsynlighet vil bli innlemmet i Blindedeforbundet i løpet av 2011, trolig er den siste i regi av Assistanse. Foreldresamlinga vil imidlertid fortsatt bli arrangert, men da i regi av Blindedeforbundet.

Styret hadde også i år gjort en god jobb i forkant og satt sammen en interessant rekke med temaer og foredragsholdere. Oppslutningen om årets arrangement var meget god med over 100 deltakere.

Styreleder Eli Godager ønsket velkommen og oppsummerte livet og historien til 40-åringen.

Hun viste til en del av de sakene som foreningen har jobbet med i disse årene og trakk spesielt fram rett til foreldreopplæring, like muligheter uavhengig av bostedskommune, tilpassede læremidler, opplæringslovens paragrafer 2,14 og 3,10, rammefinansiering for opplæring og læreplan for synshemmede. Hun kom også inn på omleggingen av kompetansesentrene innenfor synsfeltet som er blitt gjennomført i det siste, fra kompetansesentre til regionsentre, og understreket hvor viktig det er at ikke spisskompetansen på syn som gradvis er bygget opp over lang tid, smuldres opp i denne omorganiseringen.

Godager kom selvsagt også inn på den nært forestående sammenslåingen med Blindedeforbundet, og hun syntes naturlig nok det var vemodig å feire et 40-årsjubileum med å legge ned foreninga. Hun regnet imidlertid med at Assistanses mangeårige arbeid skal videreføres i Blindedeforbundet etter innlemmelsen. Iflg styret er det en forutsetning for sammenslåingen med Blindedeforbundet at Assistanses medlemmer oppnår fulle medlemsrettigheter. Godager sa også at styret i Assistanse vil arbeide for at de populære årlige foreldresamlingene skal videreføres selv om foreninga legges ned. Det samme gjelder det interessepolitiske arbeidet som foreninga har gjort. Hun viste også til ny utgave av heftet "En skole for alle – også for svaksynte og blinde" som foreninga har jobbet med i mange år.

Spesialpedagog Liv Buen kalte sitt foredrag "En profesjonell voksen venn – erfaringer med arbeid i en 6. klasse med svaksynt elev". Buen delte der de erfaringene hun har gjort gjennom sitt første skoleår med en svaksynt elev i barneskolen. Tittelen på foredraget henspilte på den tida som hun brukte sammen med sin elev til å snakke om skoledagen, og da spesielt diskutere og tolke ting som blir sagt og

gjort av medelevene. Dette er spesielt viktig da svaksynte ikke har muligheten til å tolke non-verbal kommunikasjon (f.eks ansiktsuttrykk) hos sine samtalepartnere. Eleven trenger derfor ekstra tid på å reflektere over både det faglige og sosiale liv på skolen, gjerne sammen med sin spesialpedagog. Buen mente ellers at skolen ikke var godt nok forberedt på møte med en synshemmet elev, og at det tar tid å finne ut av hvordan man skal tilrettelegge best mulig for en svaksynt elev, hvordan klasserommet skal se ut og hvordan eleven skal plasseres for å ivareta sitt sosiale og faglige behov best mulig. Hun understreket viktigheten av små grupper og mente foreldrene ikke skulle godta sammenlåing av grupper.

Magne Lunde i Media LT snakket hovedsakelig om den siste utviklingen innenfor synstolkning av film. Synstolkning dreier seg om at det non-verbale innholdet i en film tolkes og beskrives av en kommentator, slik at dette kan oppleves av en synshemmet seer. Lunde viste til at den første synstolkede filmen i Norge var "Tatt av kvinnen" (2007). Flere av de mest kjente norske filmene som har hatt premiere i 2010 er planlagt synstolket. Media LT arbeider generelt med utvikling av produkter for å hjelpe synshemmede, blant viktige produkter nevnte Lunde blant annet taktilt, talende atlas og hjelpemidler for å gjøre sosiale medier mer tilgjengelig for synshemmede. Media LT's motto er at det er ingen steder det ligger så mange muligheter som i begrensningene.

Britt Kirsti Sivertsen - synspedagog fra Statped Nord – snakket om arbeidet til synspedagogene og deres plass/rolle blant det øvrige hjelpeapparatet rundt barn med synshemming.

Louise Weider og Øyvind Kjesrud holdt et foredrag de hadde kalt "Forvent mer for å oppnå mer – er det slik at modige foreldre får modige barn".

Her fortalte de om ulike aspekter med det å være foreldre til synshemmede barn. De la spesielt vekt på hvordan vi som foreldre er med å sosialisere barna våre, hvordan vi gir dem selv tillit og hvordan vi må våge å gi barna våre den nødvendige frihet, slik at de får gjøre seg nødvendige erfaringer som de kan gjøre nytte av senere i livet. Foredraget ble meget godt mottatt av deltakerne.

Lørdagskvelden ble avsluttet med jubileumsmiddag, og blant flere ble Eli Godager hyllet for sin utrettelige innsats i foreningen. Senere på kvelden tok lofotingen Cliff Isaksen (alias "Super Cliff") forsamlingen med inn i nat-ten med sitt enorme repertoar av norske og internasjonale cover-låter, de fleste ispedd en personlig "touch" som ble meget godt mottatt av det feststemte publikummet. Gjeste- ne nektet simpelthen å forlate lokalet før Super Cliff hadde oppfylt alles låtønsker. Unntaket var Siddisenes ønske om å få høre Tore Tang. Da satte "Super Cliff" foten ned.

Søndag kunne vi høre Egil Rian, far og mangeårig medlem i Assistanse, i foredraget "Å leve og oppleve" fortelle om sin sønn som i en alder av 6 år fikk en diagnose som gjorde at hans sannsynlige aldri ikke ville overstige 20 år, og den omveltningen dette medførte for familien. Han fortalte hvordan Melhus kommune gjennom å ta utgangspunkt i hva som er Hennings evner og talent når de har organisert hans hverdag i stedet for å få Henning til å passe inn i det eksisterende tilbudet, har bidratt til å skape en meningsfull hverdag for Henning, til tross for at hans fysiske helse gradvis svekkes. Dette har medført at Henning har bygd opp et Andeby i miniatyr med et imponerende presisjonsnivå. Lian fortalte også om Hennings 30 årsdag som ble feiret i Graceland !!. Bakgrunnen for dette var at Henning siden han var barn hadde hatt en uforklarlig lidenskaplig for Elvis.

Siste foredrag var den alltid like veltalende informasjons-sjefen i Blindeforbundet, Sverre Fuglerud. Ifølge Fuglerud er Assistanse sterkt ønsket av Blindeforbundet. Fuglerud oppsummerte en lang rekke saker som Blindeforbundet jobber med, blant annet høyere yrkesdeltakelse blant blinde/svaksynte, bedre tilpassede læremidler og universal utforming av bygninger. Fuglerud var også inne på dette med ulike innretninger i samfunnet som ikke er tilpasset svaksynte. Han nevnte minibanker som et eksempel på dette. Det er ikke uvanlig at blinde/svaksynte må gå så langt som til å spørre tilfeldig forbipasserende om hjelp til å ta ut penger fra minibanken. Han hadde også hørt om tilfeller der blinde rett og slett måtte låne kortet sitt til fremmede for å få tatt ut penger. Han la imidlertid lakonisk til at selv om sistnevnte metode kan synes risikabel, er det tross alt bedre enn å be kona passe på kortet !

Utenom foredragene kunne deltakerne få med seg siste nytt innenfor tekniske hjelpemidler da flere av forhandlerne hadde egne "stands". I tillegg fikk hver forhandler muligheten til en kort presentasjon av sine produkter foran samtlige deltakere.

Til slutt vil jeg takke styret for vel gjennomført jubileums-samling, og det er bare å håpe på enda flere finner veien til neste års arrangement.

Skule Elvevold

Hjelpemiddelutvalgets NOU har vært på høring

I midten av oktober sendte Assistanse inn en høringsuttalelse om NOU 2010:5 Aktiv deltagelse, likeverd og inkludering – et helhetlig hjelpemiddeltilbud (Hjelpemiddelutvalgets NOU)

Av Eli Vogt Godager

Vi trakk spesielt fram følgende:

- Det er viktig at retten til hjelpemidler for barn og unge i barnehage og skole er sikret gjennom folketrygden og ansvaret for dette må ikke pulveriseres til den enkelte kommune.
 - o Denne retten må gjelde så vel pedagogiske hjelpemidler og hjelpemidler for å få mulighet for en aktiv fritid.
 - o For barn og unge med synshemming er PC et helt nødvendig hjelpemiddel, med tilhørende nødvendig programvare som syntetisk tale og/eller forstøringsprogram eller skjermlesere. Tilleggsutstyr som leselist for punkbrukere eller ulike kameraløsninger for svaksynte er en nødvendig del av skoleutstyret for barn og unge med synshemming. Uten PC med tilhørende programvare og tilleggsutstyr vil barn og unge med synshemming ikke ha muligheter til å sikres lik rett til opplæring.
 - o Retten til nødvendig datautstyr må gjelde ikke bare i barnehage, barne- og ungdomsskolen, men også i videregående skole.
- Sikring av retten til opplæring i bruk av hjelpe-

midlene, både for elev, foresatte og skole er viktig. Det er avgjørende at opplæring gis av kompetent personell.

- Barn og unge med synshemming er en liten gruppe elever. Kompetansen på deres hjelpemidler er liten nok som den er, det er derfor viktig at kompetanse beholdes og styrkes, ikke forflyttes ut i kommunene. Gruppen er for lavfrekvent til at det kan bygges opp nødvendig kompetanse lokalt.
- Assistanse støtter forslaget om å oppheve 26 års regelen for aktivitetshjelpemidler og at funksjonsassistent og arbeids- og utdanningsreiser blir rettighetsfestet.
- I likhet med Norges Blindeforbund er Assistanse sterkt imot å flytte finansieringen av basishjelpemidler til kommunene og mener at retten til disse fortsatt må ligge i folketrygden. Kommunene har allerede flere oppgaver enn de klarer å finansiere, noe vi som foreldre/foresatt ser bla i skoleverket. Vi ser i dag store ulikeheter i skolens håndtering av barn og unge med synshemming kommunene i mellom. Flytting av ansvaret for hjelpemidler til kommunene, vil ikke gjøre likeheten kommunene i mellom større.

Vi håper vi blir lyttet til.

Nytt fra NLB: Skriveleir for synshemmet ungdom sommeren 2011

For fjerde gang arrangerer NLB (Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek) skriveleir for deg mellom 16 – 25 år som liker å skrive!

HVOR OG NÅR? Huseby kompetansesenter i Oslo fra mandag 8. august til søndag 14. august 2011.

FORFATTERE OG PROGRAM: Forfatterne Linda Gabrielsen og Hanne Ramsdal underviser, begge med lang erfaring i å holde skrivekurs. Vi har også annet program og utflukter, og vi lager selvfølgelig den tradisjonelle lydboka hvor deltakerne leser inn egne tekster.

HVA KOSTER DET? Samme prisen som sist. Kr 1000,- inkludert kost, losji og utflukter. Reisen til og fra Oslo må du selv bestille og betale. MEN: Hvis reisen koster mer enn kr. 1200,- slipper du deltakeravgiften.

PRAKTISKE OPPLYSNINGER: Du tar med deg din egen laptop. Du får hjelp til vanlig ledsaging og med praktiske ting.

Og vi møter og følger deg enten du reiser med tog, buss eller fly. Arrangementet er alkoholfritt.

PÅMELDING: Frist for påmelding: 1. april 2011 eller så lenge det er plasser igjen.

Skriv litt om deg selv og hvorfor du vil delta og send til Eli Frisvold. E-post eli@nlb.no

Post:

Eli Frisvold

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Postboks 2764 Solli

0204 Oslo

Telefon direkte: 22 06 88 30

Bare spør hvis du lurer på noe!

NB: I det forrige nummeret av NOTATER hadde det sneket seg inn en trykkfeil: NLBs telefonnummer skal være: 22 06 88 10

Saken med sebrastripene er et godt eksempel på at interessepolitisk arbeid nytter og det er et godt eksempel på hvordan Blindeforbundet får satt fokus på viktige saker.

Les først den ene artikkelen der problemet med Vegvesenets arbeid blir presentert, og etterpå saken om statsråd Meltveit Kleppas lærerike tur med representanter for Norges Blindeforbund. For oss i Assistanse er det et viktig eksempel på hva det kan bety å være en del av en slagkraftig interessepolitisk organisasjon.

Redd sebrastripene!

Sakset fra www.blindeforbundet.no

De av dere som deltok på Assistanses årsmøte i oktober hørte Sverre Fuglerud fra Norges Blindeforbund snakke, bla om kampen for å beholde dagens fotgjengeroverganger. Vi bringer her videre en uttalelse fra Førerhundforum, som synliggjør hva denne problematikken handler om. Assistanse støtter fullt ut arbeidet med å beholde fotgjengeroverganger.

Bilde av førerhund og førerhundbruker som krysser gate i fotgjengerovergang. (Hentet fra internett)

På Førerhundforums møte på Hurdal syn- og mestringsenter, ble det besluttet å komme med en uttalelse til samferdselsministeren og vegdirektøren.

Til: Samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa og vegdirektør Terje Moe Gustafsen. Representanter fra førerhundklubbene i Norge samlet til førerhundforum 5. - 7. november 2010 er svært bekymret over at en rekke fotgjengerfelt fjernes over hele landet.

Førerhunder er lært opp til å søke sebrastripene der disse finnes for å krysse veien på et egnet og trygt sted. Som førerhundbrukere opplever vi

også at bilførere som regel stanser når vi står ved et fotgjengerfelt, mens de i liten grad stanser hvis vi står utenfor slike felt. Fjerning av fotgjengerfelt gjør det dermed langt mer krevende og utrygt for oss som førerhundbrukere å krysse veien.

Med økende antall el-biler og andre biler med stillegående motor er det ekstra viktig med flere fotgjengerfelt. Vi er kjent med at sebrastriper først og fremst fjernes i 50- og 60-soner, men det er i disse områdene hvor fotgjengerfeltene har størst effekt siden farten er høy og trafikkbildet dermed blir ekstra krevende.

Førerhundforum mener også fjerning av fotgjengerfelt er i strid med vedtatt mål om universell utforming og at dette bryter med bestemmelsene i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Landets førerhundbrukere ber derfor samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa og vegdirektør Terje Moe Gustafsen opprettholde landets fotgjengerfelt og etablere nye der det er hensiktsmessig også i 50- og 60-sone. Sebrastriper som er fjernet de siste to årene ber vi om at gjenopprettes umiddelbart. Vi ber videre om at det settes av ressurser for å gjøre fotgjengerfeltene sikrere.

Oppdatering om sebrastripene sakset fra www.blindeforbundet.no

Kleppa glad for Vegvesen-beslutning

– Jeg er veldig glad for at Statens vegvesen ser på saken om sebrastripene på nytt, sier samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa etter å ha vært med representanter fra Blindeforbundet på tur i Oslo sentrum.

Bilde av Atle Lunde, forbundsleder i Norges Blindeforbund, sammen med samferdselsminister Magnhild Meltveit Kleppa.

Etter en frisk spasertur fra Løvebakken utenfor Stortinget og bort til regjeringskvartalet med blant annet forbundsleder Atle Lunde, forteller samferdselsministeren at hun setter pris på at Vegvesenet nå ser på saken om sebrastripene på nytt. Med på turen var også førerhundbruker Stine Jåthun, som viste statsråden hvordan hunden hennes er opplært til å søke etter sebrastripene i en fotgjengerovergang.

– Dette var veldig nyttig å være med på - både å gå sammen med Atle Lunde og se hvordan han opplever hverdagen, og hvordan førerhunden gir det riktige signalet når det kommer et fotgjengerfelt, sier Meltveit Kleppa.

Etter sterke reaksjoner og press fra blant annet Norges Blindforbund, ser det ut til at Statens vegvesen har snudd når det gjelder fjerning av fotgjengerfelt.

I en fersk undersøkelse går det fram at hele 80 prosent mener det er uheldig eller svært uheldig at Vegvesenet fjerner fotgjengerfelt.

I en pressemelding skriver Statens vegvesen nå at «som hovedregel skal ikke gangfelt fjernes, men

sikres bedre eller bygges om dersom trafikksikkerheten ikke er tilstrekkelig ivarettatt».

Forandrer syn

– Vi er kjent med at førerhunder er trent til å lete opp og følge sebrastripene ved kryssing av veien. Dette kan vi ha lagt for liten vekt på i våre gjennomganger. Vi ser nå på hvordan vi kan sørge for bedre trafikksikkerhet for alle og samtidig ivareta behovene for de som ferdes med førerhund og andre grupper med spesielle behov. Dersom noen mener at det er fjernet gangfelt som ikke burde være fjernet, tar vi naturligvis en ny vurdering av det, sier Guro Ranes i Statens vegvesen.

Samferdselsminister Kleppa er godt fornøyd med Vegvesenets beslutning.

– Det er veldig bra at Statens vegvesen nå går en ekstra runde og vurderer nøye den store betydningen sebrafeltene har for synshemmede. Jeg kan love dere at her skal jeg gå en runde og se hva vi kan gjøre, for vi vil utvide tilgjengeligheten – ikke innskrenke den, avslutter Kleppa, som roses av forbundsleder Atle Lunde for gode ord.

Synstolking

Av Eli Vogt Godager

Magne Lunde fra MediaLT holdt på foreldrekurset i oktober et meget godt foredrag om synstolking. Foredraget hadde overskriften "Synstolking gjør kulturopplevelsen tilgjengelig for synshemmede - vi tetter det internasjonale forspranget: Alle nye norske filmer skal synstolkes."

Vi fikk et innblikk i hvordan arbeidet med synstolking har utviklet seg rent teknisk, og hvilke muligheter dette representerer i dag, både når det gjelder tv og film og også synstolking live ved teaterforestillinger eller andre kulturarrangement. Mye er altså teknisk mulig, utfordringen er at det koster penger. Derfor er dette en interessepolitisk sak. Dette ble tydelig for oss som hørte på. Vi kan ikke lengre sitte og vente på at dette løser seg av seg selv, vi må gripe den politiske utfordringen det er å ta tekniske muligheter i bruk for å sikre barn, unge og voksne med synsproblemer tilgang til synstolkede kinofilmer og tvprogrammer. Dette vil være et viktig skritt for bedre inkludering. Hva er egentlig synstolking? Vi siterer fra www.medialt.no;

” Synstolking vil si beskrivelse av levende bilder, slik at synshemmede og andre som har vanskeligheter med å tolke levende bilder, får med seg det som skjer.”

På denne nettsiden kan du også se og høre eksempler på synstolking. MediaLT utdannet i 2006 de

første profesjonelle synstolkerne i Norge, og har utviklet den norske formen for synstolking til hva den er i dag.

Assistanse lover å ta tak i saken sammen med Norges Blindforbund.

Eksempler på synstolkede norske filmer:

Referat fra Arbeidsseminar "Barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier 13.10.2010".

Karen Marie Oma og undertegnede deltok som representanter for Blindeforbundet på dette seminaret som var i regi av Barne,- Ungdoms - og Familiedirektoratet (Buf-dir).

Vekst og utvikling for barn, unge og familier

Ny forskning skulle presenteres av en forsker som har intervjuet et hundretall familier og dybdeintervjuet ca tjue familier for å få kjennskap til hvordan familier og barn med nedsatt funksjonsevne har det i dag. Kunnskapen han har fått inn skal forelegges Statssekretærutvalget for personer med nedsatt funksjonsevne som et grunnlag for å finne ut om det er behov for å utarbeide ny plan eller revidere eksisterende plan.

Seksjonssjef Anna Bjørshol (Bufdir) ønsket velkommen til 44 deltagere som representerte brukerorganisasjoner, forvaltning og forskning. 10 av deltakerne representerte bruker-organisasjoner.

Avdelingsdirektør Inge Ovesen innledet bl.a. ved å stille spørsmålet: "Hva virker positivt inn på hverdagen for barn og unge med funksjonshemminger". Han var også opptatt av å få fram stemmene til oss som representerte brukerne. I følge Inge Ovesen har det skjedd mye siden 2005 da det i Soria-Moria- erklæringen ble bestemt at det skulle lages en strategiplan. Det har kommet en ny FN-konvensjon som forplikter statene å gi penger til barn med funksjonsnedsettelse. I tillegg er det vedtatt en Barnekonvensjonen som omhandler barns rett til beslutninger som berører dem selv. Det viktigste som har skjedd på dette området er likevel diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Målet for regjeringen Stoltenberg er at Norge skal være universelt utformet i 2025.

Videre sa Ovesen at vi har mange rettigheter i Norge, mange tiltak og mange tjenester. Hvis vi møter problemer, hva skyldes disse? Er det manglende kunnskap eller manglende organisering? Han hevdet at det som skjer i kommunene er det aller viktigste.

I tillegg til viktige prosesser i regjeringen som Flatø,-

Midtlyng-utvalget og Samhandlingsreformen, er det foreslått ny studiefinansiering for ungdom med funksjonsnedsettelse.

Men det er mange utfordringer å gripe tak i. Bl.a. spurte han hva det betyr å være funksjonshemmet gutt/jente? Hvordan er det å være funksjonshemmet far/mor? I tillegg nevnte han funksjonshemmedes seksuelle orientering som et område det må jobbes mer med.

Forsker Christian Wendelborg, NTNU Samfunnsforskning la i løpet av 20 hektiske minutter fram den nye forskningsstatusen om familier med barn med nedsatt funksjonsevne. Han innledet med å si at det var liten tvil om at foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne hadde dårligere helse og dårligere levevilkår enn andre familier. Han refererte til Dagfinn Høybråtens strategiplan i 2005 hvor det ble sagt at alle skal ha like muligheter, men slik er det jo ikke blitt!

Barn med nedsatt funksjonsevne i Norge opplever ikke større grad av samlivsbrudd enn andre barn. Barn med funksjonsnedsettelse har færre søsken, og de har også færre yngre søsken, men forskjellen er ikke store sammenlignet med "friske" barn.

I Norge er det høy yrkesdeltagelse, men foreldre som har barn med funksjonsnedsettelse mellom 4-6 år har lavere yrkesdeltagelse enn foreldre med funksjonsfriske barn. Dette gjelder mødre. Flere foreldre jobber deltid og mødre jobber i større grad redusert. Foreldre oppgir at det å ha et barn med funksjonsnedsettelse reduserer deres sosiale liv.

Når det gjelder skolegang er det i dag flere segregerte løsninger enn på 60- og 70 - tallet. Dess eldre barna, dess mer vanlig er det at de flyttes til spesialskoler. Endringene skjer ofte i overgangen bh/barneskole/ungdomskole. I barnehage er 12 % utenfor ordinær barnehage. I barneskole er 34% utenfor ordinær skole, og i ungdomsskole gjelder dette hele 50%. I tillegg er klasseroms-deltagelsen lavere. På videregående skole er det en sterk sammenheng mellom karakterer fra ungdomskolen og hvilken tilrettelegging de

får i den videregående skolen. Forskningen viser at barn med nedsatt funksjonsevne deltar mindre i fritidsaktiviteter og er mindre sammen med jevnaldrende på fritida.

Diagnose hjelper på tilgang på rettigheter, men rettighetene er også avhengig av kontinuitet når det gjelder "støtteapparat". Det gjelder å finne "den rette personen". Flere har fått individuell plan (IP), men så mange som 1 av 3 mener de ikke har noen nytte av den.

Christian Wendelborg rakk også å si noe om utfordringer i forhold til livsfaser. Forskning så langt sier lite om utfordringer i forhold til varig helse.

Flere foreldre etterspør et apparat når de får vite at barnet har en funksjonsnedsettelse. Hvis funksjonsnedsettelsen blir oppdaget tidlig er foreldrene mer fornøyd. Mange opplever at det kan være vanskelig å få informasjon og finne fram til støtteordninger. Foreldre er ikke tilfredse med spesialpedagogiske timer, og de er heller ikke fornøyd med den innsatsen som blir lagt ned i barnehage og skole, samt PP- tjenesten.

Han mente det var viktig å etablere og opprettholde et godt og trygt skoletilbud for å forebygge avskalling, slik at det ikke blir ett opplæringspor for vanlige barn og ett for barn med funksjonsnedsettelse. Foreldre ønsker at det bør sikres bedre kontinuitet i overgangene, spesielt mellom barnehage og skole.

Etter å ha fått kunnskapsstatusen framlagt ble alle deltagerne delt i grupper for å svare på spørsmål bl.a. om de kunnskapene Christian Wendelborg har innhen-

net gir et utfyllende bilde av familiens situasjon. Og har vi noen forslag til tiltak som vil gjøre en forskjell. I gruppene ble det diskutert helse- og sosialtjenester, barnehage, grunnskole, ferie og fritid, videregående skole og overgangen til høyere utdanning, barnevern og familien. Karen Marie og jeg deltok begge på temaet ferie og fritid. En av deltagerne påpekte at fritid og fritidsaktiviteter er like viktig for barn med funksjonsnedsettelse som for friske barn. Hun anbefalte oss å gå inn på nettstedet www.fritidforalle.no

I tillegg til www.inkluderingsveiledning.no.

BPA (brukerstyrt personlig assistent) gir mange barn muligheten til å få en mer aktiv fritid. Alle kan søke BPA, men det er mest vanlig å søke fra barnet er 12 år.

På temaet grunnskole var alle enige om at god undervisning for alle også var god undervisning for barn med funksjonsnedsettelse. Tidlig innsats må dokumenteres. Som en generell bekymring er det mange barn som går i skole med lite læringsutbytte. Barn som strever fungerer ikke. Mer gruppearbeid gir større læringseffekt. Elever med egen IOP bør beholde egen lærer/assistent ved sykdom hos det øvrige personalet. Skolefritidsordning kommer dårlig ut. Lykkes man i fritida har man større sjans for å lykkes i skole og vice versa.

Seniorrådgiver Grete Hjermsstad takket for at vi stilte opp ved å dele ut ei rød rose. Da gjenstår det å se om dette seminaret vil gi barna våre og oss foreldre en bedre hverdag!

Referent: Sissel-May Berntzen

Ny førerhundkalender

Nå er kalenderen for 2011 klar. 12 nye førerhunder kan følge oss gjennom det nye året. Til hver måned er det også en bitteliten tekst, små sitater fra førerhundbrukere eller andre som har fått god hjelp av Blindeforbundets tjenester. For Norges Blindeforbund er ikke bare en interesseorganisasjon som arbeider politisk, det drives også en lang rekke viktige rehabiliteringstjenester for mennesker som får synsproblemer.

Kalenderen er en viktig inntektskilde for Blindeforbundet. Har du ikke fått kalender i posten, og gjennom det mulighet til å gi et bidrag, så ta kontakt med Blindeforbundet. Se nærmere på www.blindeforbundet.no.

Eli

www.blindhverdag.no - nytt navn

På www.blindhverdag.no er nå utlyst en "navnekonkurranse". Som de skriver:

Blind hverdag har nå eksistert i snart to og et halvt år – til nytte for mange og til forargelse og frustrasjon for andre. Vi har mottatt en del tilbakemeldinger etter hvert, både muntlig og skriftlig, og det er tydelig at mange personer med synshemming ville foretrekke et annet navn på nettstedet. Dette ønsker vi nå å ta til følge! Vi ser for oss at nettstedet kan (gjen)oppstå med nytt navn tidlig i januar 2011. Men for å få til dette, trenger vi litt bistand.

Har du forslag gå inn på nettstedet og send ditt forslag til Tore.Johnny.Bratveit@statped.no

Assistanses styre 2010-2011

Eli Vogt Godager, leder

Bor i Nord-Torpa, mor til to, Kasper på 16 som er blind og Rakel på 14. Har lang fartstid i Assistanse. Har sittet i hovedstyret de 7-8 siste årene, som leder siden årsmøtet i 2004. Har hatt ansvar for flere prosjekter i Assistanses regi, både lokalt i Oslo/Akershus og nasjonalt. Jobber i nasjonalt knutepunkt for selvhjelpsarbeid, Selvhjelp Norge som rådgiver.

Hilde Marie Hansen, økonomi

Bor i Oslo, mor til to, Line på 22 som er blind og Andreas på 18. Ble medlem i Assistanse i 1989 og har vært med i styret i Oslo & Akershus fylkeslag i ca. 13 år. Ble med i hovedstyret i 2004.

Arbeider som seniorrådgiver i statsforvaltningen med administrasjon, personal, lønn og økonomi som arbeidsfelt.

Sissel-May Berntsen, Notater-redaksjonen

Bor i Tromsø, mor til fire, Regine på 12 er svaksynt. Har vært med i Assistanse i ca 7 år. Styremedlem siden 2009. Jobber som lærer.

Ellen Kathrine Dahl, kursarbeid

Bor på Strømmen, gift med Jørn Morten, mamma til Marie på 4, som er blind. Medlem av Assistanse i 4 år, styremedlem siden 2007. Jobber som radiograf.

Kjetil Klementrud, økonomi

Bor på Jessheim, tre barn, to blinde jenter med Joubert syndrom på 15 og 3,5 år. Medlem i Assistanse siden 1996, styremedlem siden 2009. Jobber som regnskapsfører.

Christine Amlie, interessepolitisk arbeid

Bor i Bergen, to barn, Mikal på 18 er nesten helt blind. Medlem av Assistanse i 10 år, styremedlem siden 2007. Jobber som psykolog i BUP.

Karen Marie Oma, Notater-redaksjonen

Bor i Trondheim, tre barn, Solveig-Marie på 17 er blind. Medlem av Assistanse i 13 år, styremedlem siden 2007. Skrivende hjemmearbeider.

Foto Assistanses styre: Øystein Tønnesen

Ny veileder for Individuell Plan

Individuell plan

- En rettighet - Et verktøy og en arbeidsmetode - En prosess som innebærer samarbeid og samhandling.

En rettighet

Alle som har behov for langvarige og koordinerte sosial- og helsetjenester, har rett til å få utarbeidet en individuell plan dersom personen selv ønsker det. På nettsiden finner du også **forskrift om individuell plan med kommentarer**.

Individuell plan er brukerens plan. Brukeren har rett til og oppfordres til å delta aktivt i å beskrive behov for tjenester, ønsker og mål som er viktig for brukeren selv i hverdagen og fremtiden.

Et verktøy og en arbeidsmetode

Planen skal være et verktøy og en metode for samarbeid mellom tjenestemottaker og tjenesteapparatet, og mellom de ulike tjenesteyterne. Det skal til enhver tid være én tjenesteyter som har hovedansvaret for kontakt med brukeren og koordinering mellom dem som yter tjenester til brukeren. Initiativet til å få laget en individuell plan kan komme fra brukeren selv eller pårørende, men hovedansvaret for å utarbeide individuelle planer ligger i tjenesteapparatet.

På siden finner du også et tipshefte om arbeidet med individuell plan.

Sakset fra www.helsedirektoratet.no og tilpasset Notater.

Oversikt over aktuelle rettigheter og muligheter

Når man har et synshemmet barn er det ofte en jungel av ulike ”ordninger” å forholde seg til, og derfor også mange spørsmål. For at alle skal ha en enkel oversikt over hvilke ordningar som gjelder tar vi inn en enkel oversikt i Notater. Vi vil la den være en fast spalte, ingen vet når man plutselig lurar på noe.

Oversikten er også lagt ut på våre nettsider.

Oversikten er utarbeidet av **Elin M. Larsen**, tidligere leder i Assistanse.

Aktuelle stønader i Folketrygda for barn med synshemming

Krav skal vanlegvis settast fram gjennom NAV lokalt, dersom anna ikkje er nemnt. Der vil ein og få kravskjema og nærare informasjon.

NAV si heimeside: www.NAV.no

NAV sin servicetelefon: 810 33 810

Fysikalsk behandling

Folketrygdlova § 5-8.

Folketrygda dekker i hovudsak fysikalsk behandling for blinde og svaksynte.

Terapiriding

Folketrygdlova § 5-22.

Det blir gitt bidrag til terapiriding på visse vilkår. Eigendel.

Bidrag til briller

Folketrygdlova § 5-22.

Visse tilstandar gir barn under 18 år rett til bidrag til delvis dekning av utgifter til briller. Øyenlegen skriv automatisk erklæring til dei det gjeld.

Søknad til NAV Hjelpemiddelsentral Vest Agder.

Grunnstønad

Folketrygdlova § 6-3.

Grunnstønad skal heilt eller delvis

dekka varige og nødvendige ekstra-utgifter som skuldast funksjonshemminga. Dette kan vera ekstra utgifter til transport, ekstra slitasje på kler og sengetøy, hald av førarhund, osb. Ekstraavgiftene skal dokumenterast. 6 ulike satsar.

Med ”varige” meines minst 2 til 3 år. Med ”ekstraavgifter” meines ekstra utgifter som ein funksjonsfrisk ikkje har. Det blir m.a. ikkje gitt grunnstønad til eingongsutgifter, legemiddel, eigendelar for helsetenester, utgifter til barnehage.

Hjelpstønad

Folketrygdlova § 6-4.

Hjelpstønad skal dekke utgifter til tilsyn og pleie (inkludert meirosorg og meirstimulering) i heimen. Det må føreligga eit ekstra og varig hjelpebehov som er tydleg mykje meir omfattande enn for funksjonsfriske. 4 ulike satsar, 3 av desse er berre for barn under 18 år.

Utvida rett til omsorgspengar

Folketrygdlova § 9-6.

For arbeidstakar som har omsorg for funksjonshemma barn under 18 år kan det gis omsorgspengar inntil 20 dagar pr. år (40 dagar for einslege forsørgjarar) på grunn av nødvendig tilsyn under sjukdom. Utvida rett må førehandsgodkjennast av NAV.

Opplæringspengar

Folketrygdlova § 9-13.

Det blir gitt opplæringspengar til den som har omsorg for funksjonshemma barn (også utover 18 år) under nødvendig opplæring ved ein godkjend helseinstitusjon eller ved deltaking på foreldrekurs ved eit spesialpedagogisk kompetansesenter.

Tekniske hjelpemiddel

Folketrygdlova § 10-7.

På visse vilkår kan ein få låna ulike hjelpemiddel som skal avhjelpa funksjonshemminga. Aktuelt for synshemma er til dømes luper, kikert, lese-tv, kvit stokk, klokke, datautstyr, osb. Krav gjennom Hjelpemiddelsentralen i fylket ditt.

Tolke- og ledsagarhjelp for døvblinde

Folketrygdlova § 10-7.

Døvblinde kan få nødvendig hjelp til å fungera i dagleglivet, i samband med medisinsk behandling, utdanning og arbeid. Krav gjennom Hjelpemiddelsentralen i fylket ditt.

Lese- og sekretærhjelp

Folketrygdlova § 10-7.

Til synshemma som treng hjelp til å fungera i høveleg arbeid, opplæring eller arbeidstrening, gjennomføra utdanning, deltaking i organisasjonsverksemd, politisk eller sosialt arbeid og for å fungera i dagleglivet. Stønaden blir gitt innanfor eit avgrensa timetal avhengig av kva aktivitet det gjeld. Krav gjennom Hjelpemiddelsentralen i fylket ditt.

Andre aktuelle stønader - (blir forvalta av kommunen):

Støttekontakt

Lov om sosiale tenester § 4-2, bokstav c. Ta kontakt med Servicesenteret i kommunen din.

Omsorgsløn

Lov om sosiale tenester § 4-2, bokstav e. Ta kontakt med Servicesenteret i kommunen din.

Avlastning

Lov om sosiale tenester § 4-2, bokstav b. Ta kontakt med Servicesenteret i kommunen din.

INFORMASJONSMATERIELL FRA ASSISTANSE

Assistanse har følgende informasjonsmateriell det er mulig å bestille:

- Hefte: *Er det noe galt med øynene? : Tanker og følelser ved å få og ha et barn med synshemming*
- Hefte: *Søsken i fokus : Å vokse opp med en bror eller søster som har nedsatt syn eller annen funksjonsnedsettelse. (Utgitt av Nasjonalt kompetansesenter for læring og mestring i samarbeid med Assistanse og Huseby kompetansesenter)*
- *En skole for alle – også for svaksynte og blinde. (Gitt ut av Norges Blindeforbund.)*

I tillegg finnes følgende:

- *Informasjonsbrosjyre om Assistanse, interesseforening for barn og ungdom med synshemming*
- *Postkort og plakat fra Assistanse, interesseforening for barn og ungdom med synshemming*

KLIPP UT

Bestillingsslipp - innmeldingsblankett

Ja, jeg vil gjerne bestille følgende:

- Temahefte: *Er det noe galt med øynene? (gratis)*
- Temahefte: *Søsken til synshemmede barn og unge (gratis)*
- En skole for alle – også for svaksynte og blinde (gratis)*
- Informasjonsbrosjyre, plakat, postkort*

Jeg/vi ønsker å melde oss inn i Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming.

- Familiemedlemskap (2 voksne) kr 400,-*
- Støttemedlemskap inkl. Notater kr.300,-*
- Enkeltmedlemskap kr 250,-*
- Abonnement på Notater kr. 200,- (gratis for medlemmer)*

Navn Telefon

Adresse E-post

Poststed Postnr.....

Slippen kan klippes av og sendes eller fakses til Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming. Sposveisgt. 10, 0345 OSLO

Tlf 22 56 88 24, Faks 22 56 88 28
Epost: kontor@assistanse.no
Hjemmesider: <http://www.assistanse.no>

FORMÅL:

- ASSISTANSE** er en likemannsforening for foreldre og andre foresatte til synshemmede barn.
- ASSISTANSE** arbeider for å ivareta barnas interesser og rettigheter.
- ASSISTANSE** arbeider for at foreldre og andre foresatte skal få kjennskap til offentlige støtteordninger og andre hjelpetiltak.
- ASSISTANSEs** fylkeslag samarbeider med myndigheter, skoler og andre institusjoner.
- ASSISTANSE** arbeider for at samfunnet skal legge forholdene best mulig til rette for en god fremtid for våre synshemmede barn.
- ASSISTANSE** skal arbeide for at behovene til synshemmede barn og ungdom og deres foreldre blir kartlagt og dokumentert.
- ASSISTANSE** arbeider også for å ivareta interessene til synshemmede barn med tilleggsfunksjonshemminger.

HVORDAN ARBEIDER VI?

- ASSISTANSE** ble startet i 1970.
- ASSISTANSE** arbeider for å synliggjøre synshemmede barn og unges behov og muligheter og vi arbeider aktivt for å formidle våre erfaringer som foreldre/foresatte.
- ASSISTANSE** har etablert et systematisk foreldresamarbeid (erfaringshjelp- og likemannsutvalget) – der det er mulig å lære av hverandre og kanskje finne svar på spørsmål en lur på.
- ASSISTANSE** har fylkeslag i de fleste fylker.
- ASSISTANSE** avholder hvert år foreldrekurs. Her samles foreldre fra hele landet til faglig påfyll og viktig erfaringsutveksling.
- ASSISTANSE** gir ut medlemsbladet Notater, 4 ganger i året.

PORTO

ASSISTANSE

Interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming

*Sporveisgt. 10
0354 OSLO*